

Adilə Səfərova
Azərbaycanın əməkdar
mədəniyyət işçisi

Ana Təbiətin Dan Üzü - Bahar

DAN ÜZÜ doğuluşdu; qaranlığın, zülmətin bağrını yaran işığın, Nurun doğuluşu. Mavi səmada boy göstərən Günəşin zərrin şəfəq təbəssümündə aydınlığın zühuru. Dumduru mavilik paklığı ilə yer üzü əsrarəngizliyi harmoniyasında şəffaf gündüzün yaranışıdır...

DAN ÜZÜ'nün doğuluşu SƏMA Nur selinə boyanar, al şəfəqlər YER ÜZÜ'nü işıq selinə qərq edər. Aləm sıyrılar toranlıqdan, arınar qaranlıqdan; durular, paklanar, saflaşar... Yer onu aydınlığa qovuşduran mavi ənginliyə məmnun-məmnun gülümsər, ecazkar hüsnüylə Günəşə işvəli təbəssüm edər.

Deyirlər, DAN ÜZÜ'nün al şəfəqlərində süslənən, füsünar görkəmiylə nazlanan, qəməzlənən yaşıl adamız YERin gözəlliyinə GÖY ÜZÜ də biganə qalmaz. Bu əlvan rəng çalarlı, işvəli, nazlı ecazkarlığa sevdalı olar...

İllah da, qışın ayazı, şaxtası sovuşan vaxtı, yazın ilıq nəfəsinin duyulan vədəsi. Novruzgülünün boy göstərən, yaşıl dona bürünən çəmənlərdə, yal- yamacda lələnin, nərgizin, bənövşənin, süsənin üzə gülən çağında. Ağacların budaq-budaq boy atıb yarpaq köynəyi geyinən, kolların çiçəyi çırtlayan zamanda...

Belə zamanlarda Göy üzünün vurğunluğu, aşığılı da artar Yerə. Odlu baxışlarla oxşar onu, köksündə çaxan şimşəyi, bulud- bulud yağışıyla sevgi etirafları edər gözəlliyi göz oxşayan Yer üzünə...

Yerlə- Göyün sevdalı dönməmindən fəsillərin şah tacı Yaz boylanar, Bahar tərəvəti duyular yurdun ab-havasından, Təbiətin nazlı- qəməzli Baharının işvəsindən aləmi xoş rayihə bürüyər. Bu xoş növraq insan ruhuna tərəvət, fikrə, duyğuya cəsarət gətirər. Könüllər rıqqətlə coşar, ürəklərdə qurmaq- yaratmaq əzmi oyadar...

Ana təbiətin oyanışı, dirilişi ilə yeni dönəmi belə başlar; torpağın yaz yağışlarından canlanar, barı, bəhəriylə yaşıl dünyamızı əsrarəngizliyə qovuşdurar...

Əslində, fəsillərin şah tacı BAHAR da təbiətin DAN ÜZÜ-dü

Həyatın yaranış təməli olan müqəddəs ünsürlərin qovuşağında açılar təbiətin dan üzü, Baharın yaranışı. İlk olaraq yaşam qaynağı, həyat rəmzi Su paklığı, aydınlığı, şəffaflığıyla duyular Bahar nəfəsi, bulaqların artan çağlarlığı həzin nəgmələr diliylə, , çayların coşğunluğu, qaynarlığı , gur şaqraqılığıyla, göy üzü yağışıyla müjdə verər yaz gelişini. Su coşğusuna Od ünsürü hay verər. Dünyamızın əbədi məşəli Günəş odlu nəfəsiylə, ilıq hərarətiylə təmas edər Su coşqusuna. Su və Od müqəddəsliyinə Külək də biganə qalmaz. Sığal çəkər, nəvaziş edər, meh diliylə oxşayıb Su , Od ünsürünə güc verər. Və nəhayət bu güc, qüdrət ünsürləri torpağa nüfuz edib onu qış mürgüsündən oyadar... Beləcə, ilaxır torpaq ünsürünün digər ünsürlərlə vəhdəti sonucunda doğular ana təbiətin əsrarəngiz dan üzü-Bahar.

... Baharın doğuluşu, yaranışıyla aləm nura bələnər, ala, yaşıla bülənd olar. Müqəddəs ünsür vəhdətinin doğurduğu xoş rayihə nəfəsi, torpağa sirayət etdikcə torpaq qoynunda qayğıyla qışın ayazından, saxtaşından, hifz etdiyi, qoruduğu nəsneləriylə üzə gülər; əlvan rəng çalarlarına ecazkarlıq yadar...

Çəmənlər otu, kollar çiçəyiylə boy göstərir, ağaclar pöhrələyər, budaqları puçur-puçur yarpaq tumurcuqlarıyla bəzənər, minçalarlı ala, yaşıla əsrarəngiz dona bürüyər torpağı.

... Həyat rəmzi yaşıla qərq olar dağ yamacları, sanki əzəməti artar ucalıq timsalı şiş qayaların. Dərələrdən su şaqraqlığı, bulaq zümzüməsi quş çığırtılarından həzin nəgmə sədaları yaradar. Bağ- baxçalar, ormanlar, hüsnü gül-çiçəklə süslənən düzlər, bərəkət, ruzi rəmzi zəmilər, tarlalar əsrarəngiz rəng çalarlarıyla yeni dövrəni salamlar. Bu füsunkarlıqda quşlar, böcəklər belə cuşa gələr, ağacdən- ağaca, koldan- kola uçar, budaqdan- budağa qonar öz dillərində Bahara- "xoş gəldin"- deyərler. Güldən- gülə, çiçəkdən- çiçəyə uçuşan kəpənəklər sükut pıçılısında ləçəklərlə dodaq-dodağa bir- birlərinə sevgi etirafları edərler.

Bu əsrarəngizlikdən, ecazkarlıqdan daha çox feyziyab olansa torpağı üz ağlığına, ruzi, bərəkət mənbəyinə çevirən, yurdu abad edib xoş rifahlı cənnətməkəna çevirən insanlar olar.

Təbiət nə qədər gözəllik libasında olsa da insan ağılının, zəkasının, yaradıcı təxəyyülünün süzgülündən keçərək daha cazibədar görkəmə bürünər. Yurd, torpaq qurub yaratmaq əzmlili insan əllərinin hərarətindən daha abad formaya düşər.

Ən ümdə olansa Baharın gelişinin hər yerdə- yurdlarda, obalarda elliklə sevincə, coşquyla bayram ovqatında qarşılanması, şənliklər, mərasimlərlə uğurlanmasıdır.

Beləcə, Adəm övladı yaranışdan belə qarşılayıb Baharın gelişini. Onu inanc sisteminə, inam kultuna çevirib müqəddəsləşdirib. Yurda, torpağa qədəm qoyduğu anları həsrətlə gözləyib, adına Bahar rəmzi səməni göyerdib. Şəninə nəgmələr qoşulub, xalq oyunları yaradıb, şənliklər qurub. Sevinc içində şadyanılıqla keçirib. Novruz - yeni gün, təzə dövrəni başlanğıcı kimi ilin ruzi, bərəkət, rifah, əmin-amanlıq içində keçməsinə ümid bağlayıb.

Bax, vaxt o vaxt, zaman o zamandır ki, yurdumuza Bahar yenidən qədəm qoyur. O, xoş müjdəli sədasıyla, ürək açan, könül oxşayan rayihəsiylə yer üzünə təbəssüm edir.

Yurdumuza xoş gəlmisən ana təbiətin dan üzü- Bahar !

QƏDƏMLƏRİN MÜBARƏK!